

ALGEMEEN BESTUUR

Vergadering d.d.: 1 juli 2020 Agendapunt: 6
Betreft: Besluitvormend Programma: 1. Waterveiligheid
Portefeuillehouder: Luitjens
Route: DB-AB

Onderwerp

Kredietaanvraag planuitwerkingsfase Dijkversterking Lauwersmeerdijk-Vierhuizergat

Bijlagen

1. Managementsamenvatting Plan van aanpak Planuitwerkingsfase
2. Beschikking Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP)

Het volgende document ligt ter inzage bij het bestuurssecretariaat:

1. Plan van aanpak versie 2.0 d.d. 11-05-2020

HET ALGEMEEN BESTUUR BESLUIT:

1. de planuitwerkingsfase van het project Dijkversterking Lauwersmeerdijk-Vierhuizergat te starten;
 2. daarvoor een aanvullend krediet van € 12.824.010,-- beschikbaar te stellen.
-

Inleiding

Het HWBP-project Dijkversterking Lauwersmeerdijk-Vierhuizergat voorziet in de versterking en verbetering van normtraject 6-5. Uit de nadere veiligheidsanalyse (WBI2017) is naar voren gekomen dat het asfalt en de zetsteenbekleding over de volle lengte van het traject moet worden vervangen. Daarnaast is er op grote delen van het traject een hoogtetekort geconstateerd.

In de vergadering van 19 juli 2017 heeft het AB krediet verstrekt voor het doorlopen van de verkenningsfase en op 18 december 2019 een voorbereidingskrediet voor de planfase.

Het resultaat van de verkenningsfase is een bestuurlijk gedragen Voorkeursalternatief (VKA) voor de hoogwateropgave. Het AB is tijdens een informatieve vergadering op 11 december 2019 uitgebreid geïnformeerd over het resultaat van de verkenningsfase en het VKA is door het DB vastgesteld in de vergadering van 26 mei jl. In het VKA is onderscheid gemaakt in de deeltrajecten 'haven' en 'landelijk', waarbij voor beide deeltrajecten de meest sobere en doelmatige oplossing is gekozen.

Daarnaast zijn op basis van de aanbestedingsstrategie, welke door DB is vastgesteld op 26 maart 2019, twee marktpartijen geselecteerd om samen met het projectteam van NZV invulling te geven aan de planuitwerkingsfase. Middels het opstellen van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) is de planprocedure (vergunningentraject) gestart om aan het einde van de planuitwerkingsfase te komen tot het Projectbesluit Waterwet.

Om het bestuurlijke en maatschappelijke draagvlak van de dijkversterking te vergroten zijn in samenspraak met de gebiedspartners uit alle ingebrachte ideeën 3 kansrijke ecologische koppelkansen geselecteerd en uitgewerkt: een zoet-zout verbinding met mogelijkheden voor vismigratie, een natuurlijker overgang tussen het Wad en de dijk en een natuurlijke uitbreiding van de kwelder. Financiering van deze koppelkansen komt voor rekening van derden en zijn inmiddels toegezegd.

Daarnaast is de gemeente Het Hogeland initiatiefnemer en financier van een 2e ontsluiting van de haven van Lauwersoog. Afspraken over de koppelkansen zijn vastgelegd in samenwerkingsovereenkomsten.

Op 1 mei jl. is de subsidieaanvraag voor de financiering van planuitwerkingsfase samen met het definitieve plan van aanpak (PvA) ingediend bij het HWBP (zie bijlage 1). Eind juni heeft het HWBP de subsidie toegekend (zie bijlage 2).

De interne uren van de projectmedewerkers zijn meegenomen in de raming van dit project en zijn subsidiabel onder de Financieringsregeling van het HWBP.

Beoogd effect

Door het beschikbaar stellen van het krediet wordt de verkenningsfase afgesloten en gestart met de planuitwerkingsfase. De belangrijkste uitkomsten van deze fase zijn het uitvoeringsontwerp ten behoeve van de realisatie van de dijkverbetering en een vastgesteld Projectbesluit.

Argumenten

1.1 Door uitvoering van het project wordt voldaan aan de Hoogwaterveiligheidsopgave

Door de realisatie van dit project voldoet het waterschap aan haar wettelijke verplichting om de waterveiligheid te borgen op basis van de nieuwe veiligheidsnormen (WBI2017).

2.1 Het krediet is noodzakelijk om de planuitwerkingsfase te kunnen doorlopen

In het PvA wordt de aanpak beschreven waarmee NZV de planuitwerkingsfase van dit project wil doorlopen en de inbreng van de interne en externe stakeholders wil organiseren. Om daadwerkelijk invulling te kunnen geven aan de planuitwerkingsfase zoals beschreven in het PvA is aanvullend krediet nodig.

Risico's & Kanttekeningen

1.1 Als gevolg van bezwaren op het VKA voor de hoogwateropgave en de koppelkansen, is het mogelijk dat het vergunning proces wordt vertraagd.

Inmiddels is een zienswijze en een reactie ingebracht op de NRD, echter deze hebben voornamelijk uitsluitend betrekking op de koppelkansen. Met de initiatiefnemers is afgesproken dat als door toedoen van de koppelkansen het vergunning proces wordt vertraagd, voor deze koppelkans een aparte procedure zal worden opgestart.

1.2 Het niet tijdig verkrijgen van overeenstemming met bevoegd gezag over wijze waarop de tijdelijke stikstofdepositie (PAS problematiek) wordt onderbouwd en welke consequenties dit met zich meebrengt, zou tot vertraging van de start van de realisatiefase kunnen leiden.

Ondanks dat het gebied niet heel stikstofgevoelig lijkt, is de onderbouwing van de tijdelijke depositie van belang. Dit risico wordt beheerst door direct aan de start van de planuitwerkingsfase stikstofberekeningen (Aerius-berekeningen) uit te voeren om een beeld te krijgen van de stikstofdepositie per type habitat. Tevens wordt daarbij onderzocht of een alternatieve wijze van uitvoeren een reducerend effect kan hebben of dat extern salderen middels een ecologische toets en/of ADC toets ("Alternatieven, Dwingende redenen van groot openbaar belang en Compensatie") nodig zal zijn.

2.1 Het benodigde budget voor Dijkversterking Lauwersmeerdijk-Vierhuizergat wordt voor 90% gefinancierd door het HWBP. De overige 10% wordt gefinancierd door NZV. Voor de kosten van de gehele planuitwerkingsfase is NZV risicodragend.

Risicodragend betekent dat eventuele meerkosten als gevolg van niet voorziene risico's die betrekking hebben op de hoogwateropgave door het waterschap worden gedragen. In de voorbereiding is, gezamenlijk met de 2 gecontracteerde marktpartijen, uitgebreid invulling gegeven aan het risicodossier inclusief budget. De verwachting is dat hiermee voldoende buffer wordt gecreëerd om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen vanuit het beschikbaar gestelde budget.

Financiën

Voor de verkenningfase is door het AB totaal een krediet van € 4.849.766 verstrekt. Hiervan kwam € 517.647 voor rekening van het waterschap Noorderzijlvest. Dit is inclusief € 36.300 voor een hertoets van kunstwerken die niet voor de HWBP subsidie in aanmerking kwam.

Reeds verstrekt krediet (bedragen inclusief BTW)

AB besluit d.d. 21-09-2016 voorbereidingskrediet	€ 280.000
AB besluit d.d. 19-7-2017 krediet verkenningfase	€ 4.569.766
Totaal verstrekt krediet	€ 4.849.766
Hertoets kunstwerken voor rekening NZV	€ 36.300
10% eigen bijdrage NZV	€ 481.347
Beschikking HWBP verkenningfase *	€ 4.332.119

*De beschikking van het HWBP (236-1-743) is op 28-7-2017 verstrekt en betaald in 2017 tot en met 2019.

De bestedingen in de verkenningfase van het project blijven binnen de door het AB beschikbaar gestelde middelen. Bij het HWBP is inmiddels de definitieve vaststelling van de beschikking van de verkenningfase aangevraagd. Dit is, conform de Financieringsregeling, gepaard gegaan met een verantwoording over de verkenningfase. Van de programmadirectie van het HWBP hebben wij vernomen dat de vaststelling van de verkenningfase binnenkort wordt toegestuurd.

Kredietaanvraag planuitwerkingsfase

De benodigde middelen voor de planuitwerkingsfase zijn geraamd op € 13.324.010. Dit is inclusief € 2.101.770 voor het onderzoek naar de reststerkte van de kleibekleding dat uitgevoerd wordt door Deltares en € 3.100.000 voor de planuitwerkingsfase van de koppelkansen. Aanvankelijk zou het onderzoek naar de reststerkte van de kleibekleding binnen het Kennis en Innovatieprogramma in de voorjaar 2022 worden opgestart, waardoor de uitkomsten niet meer kunnen worden meegenomen in het definitief ontwerp. In overleg met het HWBP is besloten dit onderzoek toe te voegen aan de beschikkingaanvraag ten behoeve van de Planuitwerkingsfase. De kosten van € 3.100.000 voor de planuitwerkingsfase van de koppelkansen worden volledig vergoed door derden. Het HWBP neemt conform de Financieringsregeling € 9.201.609 (90% van de Hoogwateropgave) voor haar rekening, de eigen bijdrage van NZV voor de planuitwerkingsfase wordt geraamd op € 1.022.401, zijnde 10% van de Hoogwateropgave. Volgens planning wordt de Planuitwerkingsfase afgerond eind 2022. De bestedingen lopen vanaf juli 2020 tot en met december 2022. De uitbetaling van de subsidie van het HWBP over de Planuitwerkingsfase wordt in 2 delen verwacht, de laatste in Q2 van 2021. Derhalve is er geen sprake van voorfinanciering van het waterschap over het HWBP aandeel. De effecten op de exploitatie van het waterschap worden zichtbaar vanaf 2026. Vanaf dan zal er sprake zijn van kapitaallasten over de realisatie van het project. De kapitaallast in het eerste jaar na afronding zal circa €390.000 bedragen bij een afschrijvingstermijn van 35 jaar en een gemiddelde omslagrente van 2%.

Voor de planuitwerkingsfase is eerder een voorbereidingskrediet vastgesteld ad € 500.000 (AB 18 december 2019). Vandaar dat wij nu aanvullend daarop € 12.824.010 aanvragen. Hiermee komt het totale krediet voor de Planuitwerkingsfase op de benodigde € 13.324.010.

Voor de realisatiefase van de Hoogwateropgave wordt op dit moment € 64.979.000 geraamd. In de volgende tabel staan de geraamde totale kosten voor de Hoogwateropgave van de Dijkversterking Lauwersmeerdijk-Vierhuizergat met de verdeling HWBP en NZV. In de laatste kolom staan de geraamde kosten voor de koppelkansen welke volledig gefinancierd worden vanuit het Waddenfonds, de Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW) en de provincie Groningen.

	Totale HWOpgave	Deel HWBP (90%)	Deel NZV (10%)	Koppelkansen
Verkenningfase	4.849.766	4.332.119	517.647	--
Planuitwerkingsfase	10.224.010	9.201.609	1.022.401	3.100.000
Realisatiefase	64.979.000	58.481.100	6.497.900	18.900.000
Totaal	80.052.776	72.014.828	8.037.948	22.000.000

Het realiseren van de volgende koppelkansen (tussen haken de initiatiefnemer) valt eveneens onder de scope van dit project:

- Natuurlijke overgang op de buitenzijde van de dijk/onderwaternatuur (Noorderzijlvest)
- Overgangsgebied zoet/zout Marnewaard in combinatie met vismigratie (provincie Groningen)
- Kwelderontwikkeling met rijdsdammen (provincie Groningen/Noorderzijlvest)
- Extra ontsluiting haven Lauwersoog (gemeente Het Hogeland)
- Groot onderhoud onderhoudsweg (Defensie/vastgoedbedrijf)
- Groot onderhoud westelijke havendam (Noorderzijlvest)

De totale kosten van deze koppelkansen worden op dit moment geraamd op circa €22 miljoen. Voor de planuitwerkingsfase van de koppelkansen is een bedrag geraamd van €3,1 miljoen. Daarmee komt de totale investering uit op circa €102 miljoen.

Uitgangspunt voor het wel of niet doorlaten gaan van de koppelkansen is de toezegging van de benodigde financiering door de initiatiefnemer. Bijdragen door het Waddenfonds, PAGW (Programmatische Aanpak Grote Wateren), Defensie en de Provincie Groningen zijn inmiddels toegezegd, waarmee de dekking voor de onderhoudsweg, de natuurlijke overgang, de zoet-zout overgang en de kwelderontwikkeling rond is. De gemeenteraad van Het Hogeland neemt op 1 juli 2020 een besluit over de 2^e ontsluiting. De toezeggingen van de bijdragen zijn opgenomen in de Samenwerkingsovereenkomsten die op 3 juli aanstaande worden getekend. In de planuitwerkingsfase zal onderzoek worden gedaan naar de onderhoudstoestand van de westelijke havendam die in eigendom is van het waterschap.

Participatie & Communicatie

In de verkenningfase zijn belanghebbenden actief betrokken bij de dijkversterking en zijn hun perspectieven, kennis en mogelijkheden voor koppelkansen in kaart gebracht. Het Voorkeursalternatief voor de hoogwateropgave, inclusief de koppelkansen, is het vertrekpunt voor de planuitwerkingsfase. Bij elke stap worden burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties geraadpleegd over de te maken keuzes. De bestuursorganen worden betrokken in de afwegingen en het besluitvormingsproces zoals dat ook tijdens de Verkenningfase is gedaan.

De planuitwerkingsfase eindigt met een door het Bevoegd Gezag vastgesteld Projectbesluit en een Uitvoeringsontwerp dat als basis dient voor de realisatie door de aannemer. Voor het Projectbesluit en de noodzakelijke vergunningen wordt in de planuitwerkingsfase een milieueffectrapportage (MER) opgesteld. Ter voorbereiding is in maart 2020 de Commissie m.e.r. gevraagd advies uit te brengen voor de te volgen procedure. Hiervoor is de Notitie Reikwijdte en Detailniveau opgesteld en deze heeft in april en mei 2020 ter inzage gelegen. Dit heeft een reactie van Rijkswaterstaat en een zienswijze van de Waddenvereniging opgeleverd. De zienswijzen bevatten belangrijke aandachtspunten voor de uitwerking van de drie ecologische koppelkansen met de initiatiefnemers. Het definitieve advies voor de Commissie m.e.r. wordt eind juni verwacht.

In de loop van de planuitwerkingsfase wordt ook duidelijk in welke mate de werkzaamheden en de aanvoer van materialen hinder kunnen veroorzaken voor omwonenden, bedrijven en andere belanghebbenden. Het waterschap probeert deze overlast zoveel mogelijk te beperken en betreft de omgeving om oplossingen aan te dragen om de hinder tijdens de uitvoering zoveel mogelijk te beperken.

Voor de communicatie met de omgeving is een communicatiestrategie opgesteld en deze wordt bij de start van de planuitwerkingsfase nader uitgewerkt in activiteiten en middelen.

Uitvoering

De resultaten uit de verkenningsfase zullen in de planuitwerkingsfase middels een 3-ontwerp rondes worden uitgewerkt tot een integraal uitvoeringsontwerp inclusief de benodigde aanlegvergunningen. De belangrijkste mijlpalen van de planuitwerkingsfase zijn hieronder aangegeven:

MP	Beschrijving	Planning
1.	Indienen beschikkingsaanvraag bij HWBP	Reeds uitgevoerd (8 mei 2020)
2.	Subsidiebeschikking planuitwerkingsfase door HWBP	Verwacht uiterlijk 28 juni 2020
3.	Ondertekenen overeenkomsten	3 juli 2020
4.	DB: Definitief ontwerp vastgesteld	Q1 2022
5.	DB: Projectbesluit vastgesteld	Q3 2022
6.	Indienen subsidieaanvraag realisatiefase bij HWBP	Q4 2022
7.	Einde planuitwerkingsfase, start realisatiefase	Q4 2022
8.	Subsidiebeschikking HWBP	Q1 2023